

Het merkwaardige
toeval

MOTIEF
MAANDBLAD VOOR ANTROPOSOFIE

Banken als
financiers van de
verandering

Mondiale crises en de
kracht van het **individu**

4 Toeval als bewijs voor de geestelijke wereld

Marcel Nordlohne (81) verzamelde alle uitspraken van Rudolf Steiner over het toeval. Als oogarts implanteerde hij 777 kunstlenzen operatief. Zijn boek telt 777 bladzijden. "Zo zie je maar wat het toeval doet als je erin geïnteresseerd bent."

8 Actueel

- Studie- en themagroepen jongeren
- Ontmoetingsdag Wederzijds
- Expositie Doorlie Gerdes
- Het vierde mysteriedrama

10 Duurzame consumenten

Overheid noch banken of bedrijfsleven lossen de kredietcrisis op. Ook de individuele consument zal zijn gedrag moeten veranderen. Redactie en enkele duurzame consumenten aan het woord.

14 Bewust omgaan met geld

Tegenwoordig is de bank een op maximale winst gerichte onderneming, constateert Peter Blom, directievoorzitter Triodos Bank. Terwijl het bankwezen juist financier van de verandering moet zijn.

22 Bij het Heilig Vuur kan men zich warmen

Mark Mastenbroek bekeek de expositie het Heilig Vuur.

26 Hemelse openbaringen

Componist Hans Georg Burghardt werd honderd jaar geleden geboren. Hij streefde zijn leven lang naar 'geestrijke klank.'

Rubrieken

- 2 Motief van Yvonne Gerner
- 19 Wilsimpuls van Erik Lemmens
- 20 Metavisies: Evolutieleer op z'n kop
- 21 Leesproef: Eindeloos bewustzijn
- 24 In herinnering: Ellien Swart-Hooghoudt
- 25 Verwondering: Onderweg
- 27 Ledeninformatie
- 34 Brieven en colofon

Yvonne Gerner

ARM OF RIJK...

"De uitspraak van Yunus, die ook op de eerste pagina van mijn website staat: 'Om armoede op te lossen moet je beginnen anders te denken, je moet arme mensen behandelen zoals je zelf wilt worden behandeld,' raakt bij mij een diepe snaar. Ik ben opgegroeid in een gezin en op een school waar veel over me geoordeeld werd: Dit doe je goed maar dat, en dat, en dat doe je fout. Ik was een dromerig en open kind met hele grote ogen en kan mijn verwarring over de discrepantie tussen de wereld zoals ik hem van binnen beleefde en de kaalheid zoals hij om mij heen geïnterpreteerd werd, nog goed navoelen. Opgroeien en mezelf invoegen was een pijnlijk proces.

De rode draad in mijn leven spin ik door situaties en ervaringen op te zoeken die me helpen om weer heel te worden. In mijn verschillende beroepen – van kamermeisje tot poppenkastspelster en docent spraakvorming – heb ik geleerd dat het de kunst is om steeds weer ruimtes te creëren in het intermenselijke verkeer waar mensen, inclusief ikzelf, mogen 'zijn'. Als dat lukt, breekt de zon door; dan gebeuren er mooie en onverwachte dingen en is er verwondering en eerbied. Die ruimtes zijn niet statisch, maar onderdeel van het proces. Johanna Knottenbelt, mijn spraaklerares zei altijd: 'Je moet de haas scheren terwijl hij rent.' De ontmoeting met de antroposofie is wezenlijk in mijn leven. Door me te verdiepen in het antroposofisch mensbeeld en in het bijzonder door het beoefenen van de spraakvorming, ging ik meer van mezelf en de wereld begrijpen. De armoede die ik voelde doordat ik niet waargenomen werd, niet voor waar genomen werd, mezelf niet meer voldoende kon waarnemen, werd langzaam opgelost en omgezet in een rijkdom die ik graag wil delen.

De Malinese Baba Traore vertelde me toen ik twee jaar geleden door Mali reisde zijn droom. Hij wilde een sociaal ondernemer worden en samen met de plaatselijke bevolking projecten opzetten om hun levensomstandigheden te verbeteren en dan met name met de Bella die onderaan de maatschappelijke lad-

der staan in Mali. Ik vertelde hem mijn droom: een huis van vrede in Afrika. Een huis waarin mensen van verschillende culturen elkaar kunnen ontmoeten en inspireren. De Afrikaanse cultuur is zo rijk en de mensen in Mali hebben een enorme beschaving terwijl wij het voornamelijk over hun armoede hebben en veel diepgewortelde gebruiken alleen maar als achterlijk typeren en met onze westerse arrogantie eroverheen walsen. Ik kan bijvoorbeeld intens genieten van de traditionele begroetingsrituelen waarbij op ritmische wijze over en weer vaste zinnen uitgesproken worden en naar elkaar en de familie geïnformeerd wordt. Daarbij steekt ons 'hoi' kaal af.

In onze discussies over ontwikkelings-samenwerking, maar ook over de problemen in de Nederlandse samenleving, heerst steeds grote onduidelijkheid over de vraag of het gaat over de armoede van het hebben of over de armoede van het zijn. Een jaar geleden is Stichting Rondom Baba opgericht om Baba te helpen zijn droom waar te maken. Er is een stappenplan gemaakt om de mensen van Dialangou te helpen een beter bestaan op te bouwen. Daarover valt te lezen op de website van de stichting www.rondombaba.nl. Er zijn onderhandelingen gestart met de burgemeester van Mopti om binnenkort te beginnen met het verbouwen van biologische groenten, ook om de werkgelegenheid te bevorderen. Om mijn droom waar te maken is een huis gehuurd in Mali waar ik inmiddels woon en dat als centrum, ontmoetingsplek en uitvalsbasis dient voor sociaal-culturele activiteiten van Malinesen en Europeanen. Zo is er een klein circusprogramma in voorbereiding met jongeren van IDEM en van Mali en een muziekproject met zevenhonderd Malinese schoolkinderen.

In Mali ga ik de kunst van het sociale beoefenen door te 'jongleren' met Afrikaanse en Europese culturen. Het gedachtengoed van de antroposofie gebaseerd op het 'mens, ken jezelf' zal in de smeltkroes van het leven hier, mijn innerlijk kompas zijn."

Yvonne Gerner

Van de redactie

Het huidige economische model houdt geen rekening met de enorme schade die we aan de aarde toebrengen. Het kappen van oerwoud of het leegvissen van de oceanen is op papier economische groei maar in werkelijkheid gaat het om kapitaalsvernietiging. Dat is als economisch model niet meer houdbaar. In een duurzame wereld zouden de structuren die economisch handelen bepalen, moeten worden vastgesteld in relatie tot de natuurlijke basis van ons bestaan en de menselijke waardigheid. Dat vraagt een andere opstelling van banken, die de veranderingen naar duurzaamheid juist moeten financieren, zo schrijft Peter Blom van de Triodos Bank in dit nummer van Motief. Het vraagt ook naar de rol van het eigen ik. Motief laat duurzame consumenten vertellen over hun koop-, leef- en woongedrag en over de verantwoorde oplossingen die zij als individu gevonden hebben. 'Think global, act global,' zegt een van hen, 'op het kleine plekje waar je leeft, kun je van alles in gang zetten.' Als dat kleine plekje elders in de wereld ligt, is dat dan toeval of lotsbestemming? Lees Yvonne Gerner's verhaal over het huis van vrede dat zij in Mali bouwt.

Er is waarschijnlijk niemand te vinden die meer geboeid is door 'het toeval' dan Marcel Nordlohne. Motief sprak met hem over zijn fascinatie voor getallen en zijn drijfveren om met eindeloze precisie en geduld een encyclopedisch werk te schrijven over het toeval in het werk van Rudolf Steiner. Om het toeval te kunnen begrijpen, zo zegt Nordlohne, is het nodig te erkennen dat de fysieke wereld door een geestelijke wereld wordt doordrongen. Dat geldt ook voor het begrip van wat u elders kunt lezen in dit Motiefnummer.

Jana Loose, hoofdredacteur Motief

